

Række Afhandlinger om saadanne Emner er skrevet af Udvalgets Medlemmer og Kontorets Medarbejdere paa Grundlag af det indsamlede Materiale.

Før et nogenlunde fyldigt Materiale var tilvejebragt, kunde der ikke begyndes paa Rekvisitionen af Stednavnenes Retskrivning. I Løbet af 1918 vedtog man Retskrivningen af alle danske Sogne- og Trafiknavne (2. December 1918); det besluttedes dog at vente med at offentliggøre denne Liste, til ogsaa de øvrige Landsbynavnes Retskrivning var vedtaget efter en forudgaaende Undersøgelse.

Men da Spørgsmaalet om Sønderjyllands Stednavne nu begyndte at komme i Forgrunden, besluttedes det 2. December 1918 at sætte alle Kræfter ind paa Behandlingen af disse.

Man har siden arbejdet paa at tilvejebringe en Samling sønderjydske Navneformer, svarende til Hovedsamlingen i Karakter og Omfang. Denne Samling indeholder nu nyere Navneformer fra Traps Slesvig, de danske og tyske Generalstabskort m. m.; fra det 17de Aarhundrede fra Johs. Mejers Kort, Danckwerths Topografi, utrykte Jordebøger og Amtsregnskaber i Rigsarkivet, saavel fra Aarhundredets Begyndelse som fra dets Slutning; fra det 18de Aarhundrede har man væsentligst benyttet Videnskabernes Selskabs Kort og Pontoppidans Danske Atlas; fra det 16de Aarhundrede har man benyttet Jordebøger i Rigsarkivet fra de ældste bevarede Regnskaber. Fra Middelalderen indtil 1450 er udskrevet fuldstændig Navnesamling af Udvalgets Diplomatarium paa i alt ca. 12 000 Sedler, der efterhaanden overflyttes til Hovedsamlingen.

Der er paa Opfordring af Statsbanernes og Postvæsenets Repræsentanter i Udvalget blevet affattet en Retskrivningsliste over de sønderjydske Sogne-, Kommune- og Trafiknavne, hvorved de stærkt fortyskede Navneformer blev afløst af danske. Hertil har det ikke været muligt at indhente Oplysninger om den stedlige Udtale ved *Berejsning* af Landet, men i Stedet er der samlet Oplysninger fra herværende Sønderjyder (Højskoleelever) og fra ældre sproglig Litteratur.

Retskrivningslisten vedtoges 23. April 1919 og tryktes, hvorefter den gennem Undervisningsministeriet fordeltes til de øvrige Ministerier (Postvæsenet, Statsbanerne m. fl.).

Den udsendes fortroligt og var beregnet som foreløbig Vejledning under Arbejdet med Genforeningen.

Men endnu staaer meget tilbage at udrette. I første Række maa Retskrivningslister for alle de danske og sønderjydske Landsbynavne affattes; hidtil har man som anført kun faaet behandlet Sogne- (Kommune-) og Trafiknavne. Desuden har det sønderjydske Ministerium ønsket, at Udvalget gaar i Arbejde med en Undersøgelse af Gadenavne i de sønderjydske Købstæder for at kunne bidrage til, at man hurtigst muligt kan faa dem restitueret i dansk Form, eller om fornødent faa Gaderne omdøbt.

Af Hensyn til Genforeningen bør de sønderjydske Navne her gaa først. I lange Tider er de blevet systematisk fortysket, og det er nødvendigt at faa gengivet dem en sprogrigtig dansk Form, og sker dette nogenlunde samtidig med Genforeningen, vil i Fremtiden megen Vaklen i Skrivemaaden kunne undgaaes; Navnene vil da kunne opføres med de vedtagne Former i Postadressebog og paa Kort.

Forud for denne Revision maa der dog foretages en Berejsning af Landet. Alle Navnene maa optegnes med Lydskrift efter den stedlige Udtale.

Det er naturligvis af Betydning at faa denne Indsamlings Resultat saa hurtigt som muligt, og Arbejdet vil kunne udføres paa en Sommermaaned af indtil 10 Medhjælpere, naar man som Grundlag anvender de tyske Generalstabskort i 1:100 000 og ikke medtager flere Navne, end der findes paa disse. Til Arbejdet vil sikkert kunne skaffes den fornødne Bistand af Studenter, som er fortrolige med Brugen af Lydskrift, og det vil antagelig kunne gøres for ca. 4 000 Kr., hvilken Sum søges bevilget udover den ordinære Bevilling.

Naar denne Indsamling er afsluttet, vil Revisionen af de sønderjydske Stednavnes Retskrivning i sin Helhed kunne afsluttes paa ca. 1 Aar og af de øvrige danske Stednavne paa ca. 2 Aar; samtidig med dette vil lidt resterende Ordnings- og Suppleringsarbejde af Materialet kunne udføres af assisterende Studenter.